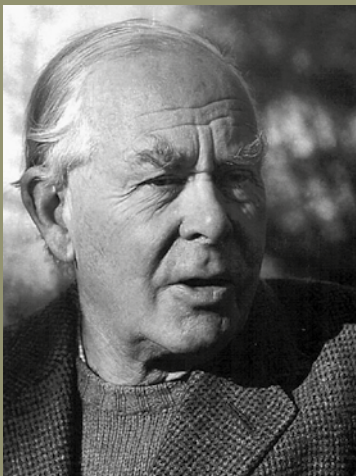

SERIE

LEERMEESTERS

Binnen Phoenix Opleidingen hebben we een eigen kijk op onszelf, de ander en de wereld en op wat dat betekent voor de ontmoeting. Die kijk is geïnspireerd door vele denkers en schrijvers, filosofen en psychologen, dichters en doeners, wetenschappers en practitioners. In ons pand aan de Nieuwegracht 56 hebben we een aantal van hen bijeengebracht door een of meer van hun boeken te etaleren op de boekenplanken in de voorkamer. Ernaast hangt sinds kort een bijzondere poster met de namen van hen die we willen eren. In de Vuurvogel staan zullen we de komende tijd stilstaan bij enkele van deze leermeesters.

We staan stil bij
John Bowlby

Phoenix Opleidingen kenmerkt zich onder meer door het centraal stellen van de ontmoeting. Daar waar twee (of meer) mensen elkaar wérkelijk in de ogen kijken is de kans op intimiteit – en daarmee de kans op groei en ontwikkeling – het grootst. In die nabijheid is de uitwisseling van ‘strokes’ (een begrip uit de Transactionele Analyse, dat wel gedefinieerd wordt als ‘erkenning van ons bestaan’) het meest intensief en betekenisvol. Maar daarmee is niet gezegd dat het zoeken en creëren van nabijheid een eenvoudige zaak voor ons mensen is. Integendeel: ieder mens heeft zich in zijn geschiedenis ook teleurgesteld of verraden gevoeld door belangrijke Ouderfiguren aan wie wij ons toevertrouwden. Diezelfde ervaringen zijn vaak de onbewuste reden van onze terughoudendheid of zelfs angst om ons kwetsbaar op te stellen in de relatie met de ander.

Eén van de mensen die daarnaar onderzoek deed is de Engelsman John Bowlby. In zijn werk op een school en later als arts meende hij een verband te zien tussen problematisch gedrag van kinderen en het feit dat deze kinderen vaak al op jonge leeftijd van hun moeder gescheiden waren. Deze observaties en tal van hieruit voortvloeiende onderzoeken leidden uiteindelijk tot wat nu de hechtings-theorie wordt genoemd.

Een liefdevolle en beschikbare moeder (of vader of andere ‘moederende factor’, zoals de ontwikkelingspsycholoog Donald Winnicott het noemde) geeft het kind een gevoel van veiligheid en biedt daarmee aan het kind de gelegenheid een veilige basis in zichzelf te creëren. Dit hechtingspatroon wordt ‘veilige hechting’ genoemd. Het biedt de basis om met vertrouwen in de eigen waarde en betekenis zich te kunnen toevertrouwen aan de ander. Maar helaas heeft ieder mens, zoals gezegd, ook jong kind-ervaringen waarin dat vertrouwen beschaamd en zelfs beschadigd is: de *primal wounds*. Dat betekent dat ieder mens ook scriptpatronen – vaste patronen in gevoelens, gedachten en gedragingen die het ontdekken van nieuwe mogelijkheden in de weg staan – heeft ontwikkeld

rondom het aangaan én vermijden van nabijheid met de ander.

Onderliggend aan onze patronen is het menselijke verlangen aan betekenisvol contact met de ander. Niet voor niets schreef Virginia Satir: ‘Ik geloof / dat ik geen groter geschenk / kan ontvangen / dan door de ander / te worden gezien / te worden gehoord / te worden begrepen / en aangeraakt’ en benadrukte Eric Berne, de grondlegger van Transactionele Analyse, onze behoefte aan aanraking, ook aan fysieke aanraking. Op tal van filmpjes op YouTube is te zien hoe baby’s uitreiken naar hun moeder en hoe gefrustreerd ze reageren als dat gebaar niet beantwoord wordt.

Aan de wieg van al deze inzichten en vormgevingen staat dus John Bowlby (1907-1990). De man die zelf de eerste jaren van zijn leven zijn ouders nauwelijks zag en werd opgevoed door een kindermisje, dat hem verliet toen hij vier jaar oud was. Hij is een mooi voorbeeld van wat wel *the wounded healer* wordt genoemd. En daarmee een inspirator van hoe we bij Phoenix kijken naar de menselijke ontmoeting, al dan niet met de door sommigen zo verlangde en door anderen zo gevreesde Phoenixknuffel... 🐣